

ТВОЇ ГРОШІ: ФІНАНСОВІ РІШЕННЯ У ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	Для всіх
Спеціальність	Для всіх
Освітня програма	Для всіх
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	очна (денна) / очна (вечірня) / заочна / дистанційна / змішана
Рік підготовки, семестр	2 курс, осінній / весняний семестр
Обсяг дисципліни	2 кредити (60 год). Лекційних занять: 18 год. Практичних занять: 18 год. Самостійна робота студентів: 24 год.
Семестровий контроль	Залік
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Викладачі кафедри економіки і підприємництва

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Твої гроші: фінансові рішення у повсякденному житті» спрямована на формування у здобувачів освіти практичних фінансових компетентностей, необхідних для прийняття обґрунтованих рішень щодо доходів, витрат, заощаджень, кредитування, інвестицій, страхування, платежів та фінансової безпеки.

Предметом вивчення є принципи управління особистими фінансами, інструменти планування бюджету, оцінювання фінансових продуктів і ризиків, а також алгоритми прийняття фінансових рішень у типових життєвих ситуаціях.

Мета дисципліни – сформувати здатність відповідально та усвідомлено управляти власними фінансовими ресурсами, оцінювати наслідки фінансових рішень, користуватися фінансовими послугами та захищати себе від надмірних фінансових ризиків і шахрайства.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі програмні результати навчання:

- розуміння основних понять і принципів особистих фінансів;

- уміння складати та аналізувати особистий або сімейний бюджет;
- здатність порівнювати фінансові продукти та оцінювати їхню реальну вартість;
- уміння приймати обґрунтовані рішення щодо кредитування, заощаджень та інвестування;
- розуміння основних фінансових ризиків і способів їх зниження;
- здатність розпізнавати типові ознаки фінансового шахрайства та безпечно здійснювати платежі;
- здатність застосовувати набуті знання у реальних повсякденних фінансових ситуаціях.

Дисципліна спрямована на посилення наступних компетентностей:

- Здатність до аналізу та синтезу інформації.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності.
- Здатність до самостійного навчання та оволодіння сучасними знаннями.
- Здатність планувати власні ресурси та відповідально ставитися до фінансових зобов'язань.
- Здатність критично оцінювати інформацію, пропозиції та ризики.
- Здатність діяти відповідально, свідомо та безпечно у фінансовому середовищі.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Для засвоєння матеріалу дисципліни студенти повинні мати загальні знання в рамках шкільної програми, базові навички роботи з числами, таблицями та інформацією. Спеціальна економічна або фінансова підготовка не є обов'язковою.

Отримані практичні навички можуть безпосередньо використовуватися у подальшому житті під час планування бюджету, вибору банківських та інших фінансових послуг, формування заощаджень і прийняття повсякденних фінансових рішень.

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ №1. ОСОБИСТІ ФІНАНСИ ТА ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Тема 1.1. Особисті фінанси та фінансові цілі

Тема 1.2. Доходи та витрати людини

Тема 1.3. Особистий та сімейний бюджет

Тема 1.4. Фінансові цілі та планування

РОЗДІЛ №2. ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ ТА ПРИЙНЯТТЯ ФІНАНСОВИХ РІШЕНЬ

Тема 2.1. Банківські рахунки, картки та платежі

Тема 2.2. Кредити, розстрочки та боргові рішення

Тема 2.3. Заощадження та фінансова подушка

Тема 2.4. Інвестиції: базові принципи та ризики

Тема 2.5. Страхування та фінансовий захист

Тема 2.6. Податки та фінансові права споживача

Тема 2.7. Фінансова безпека та протидія шахрайству

Тема 2.8. Фінансові рішення у реальних життєвих ситуаціях

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

- Матеріали Національного банку України з фінансової грамотності та фінансової просвіти.
- Нормативні та інформаційні матеріали щодо захисту прав споживачів фінансових послуг.
- Навчальні матеріали курсу та авторські презентації викладача.
- Практичні кейси, розрахункові завдання та приклади фінансових ситуацій.

Додаткова література та ресурси

- Офіційні інформаційні ресурси Національного банку України.
- Офіційні ресурси державних органів щодо податків та захисту прав споживачів.
- Офіційні вебсайти банків, страхових компаній та інших фінансових установ для порівняння умов фінансових продуктів.
- Актуальні освітні матеріали з фінансової грамотності та кібербезпеки.

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Студенти дискусійно засвоюють теоретичний матеріал у вигляді лекцій та набувають практичних навичок на практичних заняттях. Практичні заняття проходять у вигляді авторських презентацій, колективних дискусій, навчальних дебатів, тренінгів, кейс-технологій, розв'язання розрахункових задач, аналізу фінансових пропозицій та виконання тестових завдань.

Лекційні заняття

Лекція 1

Тема 1.1. Особисті фінанси та фінансові цілі

Тема 1.2. Доходи та витрати людини

Поняття особистих фінансів. Фінансові потреби та бажання. Джерела доходів. Регулярні та нерегулярні доходи. Постійні, змінні та непередбачувані витрати. Фінансові цілі, їх формулювання та пріоритизація.

Лекції 2–3

Тема 1.3. Особистий та сімейний бюджет

Тема 1.4. Фінансові цілі та планування

Структура бюджету. Баланс доходів і витрат. Планування витрат. Методика ведення бюджету. Коротко-, середньо- та довгострокові фінансові цілі. Фінансові звички. Планування великих покупок. Резерв на непередбачувані витрати.

Лекція 4

Тема 2.1. Банківські рахунки, картки та платежі

Види банківських рахунків і платіжних карток. Безготівкові платежі. Комісії та тарифи. Онлайн-банкінг. Перекази. Основні правила безпечного користування картками та банківськими застосунками.

Лекція 5

Тема 2.2. Кредити, розстрочки та боргові рішення

Поняття кредиту. Відсоткова ставка та загальна вартість кредиту. Комісії. Графік платежів. Кредитна історія. Кредитна картка. Розстрочка. Порівняння кредитних пропозицій. Ризики надмірної заборгованості.

Лекція 6

Тема 2.3. Заощадження та фінансова подушка

Мета заощаджень. Фінансова подушка. Ліквідність та доступність коштів. Депозитні продукти. Відсотки та капіталізація. Планування регулярних заощаджень. Баланс між дохідністю, доступністю та ризиком.

Лекція 7

Тема 2.4. Інвестиції: базові принципи та ризики

Відмінність заощаджень від інвестицій. Ризик і дохідність. Диверсифікація. Горизонт інвестування. Основні класи активів на базовому рівні. Типові інвестиційні помилки. Принцип «не інвестувати в те, чого не розумієш».

Лекція 8

Тема 2.5. Страхування та фінансовий захист

Тема 2.6. Податки та фінансові права споживача

Призначення страхування. Страховий ризик, премія та виплата. Основні види страхування. Податки та обов'язкові платежі на побутовому рівні. Права споживачів фінансових послуг. Робота з договорами та фінансовими документами.

Лекція 9

Тема 2.7. Фінансова безпека та протидія шахрайству

Тема 2.8. Фінансові рішення у реальних життєвих ситуаціях

Фінансове шахрайство та соціальна інженерія. Фішинг, підроблені повідомлення та дзвінки. Безпечні платежі та захист персональних даних. Алгоритм дій у разі підозрілої операції. Комплексний аналіз фінансових рішень: житло, освіта, великі покупки, кредитування, заощадження та інвестиції.

Практичні заняття

Практичне заняття 1. Мої фінансові цілі та бюджет

1. Визначення фінансових цілей.
2. Класифікація доходів і витрат.

3. Побудова особистого бюджету.

Мета: сформувати навички постановки фінансових цілей та базового планування особистого бюджету.

Самостійна робота студентів: підготувати приклад особистого бюджету на один місяць та визначити три фінансові цілі.

Практичне заняття 2. Аналіз доходів і витрат

1. Аналіз структури витрат.
2. Виявлення необов'язкових витрат.
3. Розроблення плану оптимізації бюджету.

Мета: сформувати навички аналізу власних фінансових звичок та пошуку резервів для заощадження.

Самостійна робота студентів: провести аналіз умовного бюджету та запропонувати способи його оптимізації.

Практичне заняття 3. Банківські картки та платежі

1. Порівняння банківських продуктів.
2. Комісії та тарифи.
3. Безпечні онлайн-платежі.

Мета: сформувати навички усвідомленого вибору банківських послуг та безпечного користування платіжними інструментами.

Самостійна робота студентів: порівняти умови двох банківських продуктів за визначеними критеріями.

Практичне заняття 4. Кредит: брати чи не брати?

1. Розрахунок вартості кредиту.
2. Порівняння кредитних пропозицій.
3. Оцінювання кредитного навантаження.

Мета: сформувати навички оцінювання вартості кредиту та наслідків прийняття боргових зобов'язань.

Самостійна робота студентів: проаналізувати умовну кредитну пропозицію та визначити її повну вартість.

Практичне заняття 5. Заощадження та фінансова подушка

1. Визначення необхідного резерву.
2. План накопичення.
3. Порівняння способів зберігання заощаджень.

Мета: сформувати навички планування резерву на непередбачувані витрати та регулярних заощаджень.

Самостійна робота студентів: розробити персональний план формування фінансової подушки.

Практичне заняття 6. Перші інвестиційні рішення

1. Ризик і дохідність.
2. Диверсифікація.
3. Аналіз типових інвестиційних помилок.

Мета: сформувати базове розуміння інвестиційних ризиків та принципів диверсифікації.

Самостійна робота студентів: розглянути запропонований інвестиційний кейс і визначити рівень ризику.

Практичне заняття 7. Фінансова безпека та захист від шахрайства

1. Типові шахрайські схеми.
2. Аналіз підозрілих повідомлень і пропозицій.
3. Алгоритм дій при шахрайстві.

Мета: сформувати навички розпізнавання фінансового шахрайства та безпечної поведінки під час здійснення платежів.

Самостійна робота студентів: проаналізувати приклади шахрайських повідомлень та визначити ознаки ризику.

Практичне заняття 8. Фінансове рішення: комплексний кейс

1. Постановка фінансової проблеми.
2. Порівняння альтернатив.
3. Обґрунтування оптимального рішення.

Мета: систематизувати знання та сформувати навички комплексного прийняття фінансових рішень у реальних життєвих ситуаціях.

Самостійна робота студентів: підготувати власний фінансовий кейс та обґрунтувати запропоноване рішення.

Практичне заняття 9. Залік

Підсумковий контроль результатів навчання.

6. Самостійна робота студента

Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання — Кількість годин СРС

Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
Особистий бюджет і фінансові цілі.	3

Порівняння банківських продуктів та платіжних інструментів.	3
Кредитні пропозиції та розрахунок їхньої вартості.	3
Формування фінансової подушки та план заощаджень.	3
Основи інвестування та оцінювання ризику.	3
Страховання та фінансовий захист.	3
Права споживачів фінансових послуг і фінансова безпека.	3
Підготовка до заліку.	6

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Дисципліна забезпечує формування у студентів теоретичних та практичних фінансових компетентностей на основі:

- проведення лекцій у взаємодії студентів і викладача у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблемних ситуацій та завдань практично-прикладного характеру;
- практичних занять під час роботи в малих групах, розв'язування кейсів, дискусій та фінансових розрахунків;
- самостійної роботи студентів із виконання практичних вправ, аналізу фінансових продуктів та підготовки до колективних завдань;
- проведення заліку для виявлення рівня сформованих теоретичних знань та практичних умінь.

Правила відвідування занять: відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим. На заняттях необхідно дотримуватися академічної доброчесності, коректно працювати з фінансовою інформацією та не розголошувати персональні фінансові дані.

Політика дедлайнів та перескладань: усі проміжні контрольні заходи мають бути виконані вчасно. У разі невиконання або несвоєчасного виконання студент має право на перескладання згідно з розкладом додаткової сесії.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- відповіді та активність на практичних заняттях — 20 балів;
- індивідуальну роботу з аналізу фінансових продуктів — 10 балів;
- виконання розрахункових завдань і кейсів — 25 балів;
- роботу в команді під час дискусій та практичних кейсів — 20 балів;
- підсумкову комплексну практичну роботу — 25 балів.

Максимальна сума балів складає 100.

Критерії оцінювання: високий рівень передбачає правильне застосування понять і методик, самостійність, аргументованість фінансових висновків та здатність застосовувати знання до практичної ситуації; достатній рівень допускає незначні неточності; низький рівень характеризується фрагментарними знаннями, істотними помилками або невиконанням завдання.

Для отримання заліку «автоматом» потрібно мати рейтинг не менше 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менше 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінки за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100–95	Відмінно
94–85	Дуже добре
84–75	Добре
74–65	Задовільно
64–60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено викладачами кафедри економіки і підприємництва

Проект силябусу підготовлено за структурою та стилістикою наданого прикладу робочої програми навчальної дисципліни «Основи підприємницької діяльності».

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено викладачами кафедри економіки і підприємництва

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 17 від 02.06.2026 р.)

Погоджено Методичною радою університету (від 26.06.2026 р.)